

 avondSTOP

“Breng” me veilig thuis

Contextverkenning

Eigen ervaring met veiligheid tijdens de busreis

Wij voelen onszelf over het algemeen nooit onveilig, maar omdat we regelmatig met de bus reizen/hebben gereisd, herkennen we wel situaties waarin andere passagiers zich onveilig kunnen voelen. Na een rondvraag aan passagiers in de bus kwamen zij tot dezelfde conclusies. Veel mensen voelen zich minder veilig als ze alleen reizen, en dan met name in de avond. Kwetsbare doelgroepen zoals vrouwen, kinderen en ouderen voelen zich in deze situatie onveilig dan overige alleenreizende passagiers.

Oplossingen bekend op het internet

Andere busmaatschappijen in de wereld kampen met dezelfde vraagstukken over veiligheid in de bus. Er zijn dus al legio oplossingen beschikbaar die ingezet kunnen worden om de veiligheid te verbeteren. Het is belangrijk om in gedachten te houden dat het zeker niet is dat als een bepaalde oplossing in het buitenland werkt, dat het hier ook één op één kan worden overgenomen. Breng heeft namelijk te maken met stad en streekvervoer. Tevens moeten we rekening houden met de Nederlandse wet en regelgeving, de (studenten) OV-chipkaart, en bestaande faciliteiten binnen en buiten de bus. Enkele oplossingen die we hebben gevonden zijn:

1. Verbeterde verlichting bij bushaltes en stations

Bushaltes zijn vaak al redelijk goed verlicht. Maar op veel locaties (vooral in dorpen) is dit in de vorm van een lantaarnpaal die nabij de halte is geplaatst. Hoewel een lantaarnpaal het veiligheidsgevoel

verhoogt, is dit niet voldoende. De passagier heeft namelijk nog steeds het gevoel dat hij/zij buiten op straat staat. Om dit gevoel weg te nemen zou het beter zijn als de verlichting dichterbij de passagier staat. Hierbij kan worden gedacht aan een lamp op de paal waar de vertrektijden op staan, deze is namelijk vaak een stuk minder hoog dan lantaarnpalen. Lampen verwerkt in de halte zelf zijn ook mogelijk.

2. Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)

Een van de meest effectieve methodes om het veiligheidsgevoel te verbeteren is om de omgeving in te richten zodat het veiligheidsgevoel wordt verhoogd. In het buitenland heet dit Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED). De gedachte achter CPTED is dat het gaat om veilige ruimtes creëren. Dit wordt gedaan door de passagier op elk moment tijdens de reis zichtbaar te houden. Met andere woorden, onverlichte en voor de camera verborgen plekken worden voorkomen. Dit betekent geen scherpe hoeken en bomen die het zicht beperken.

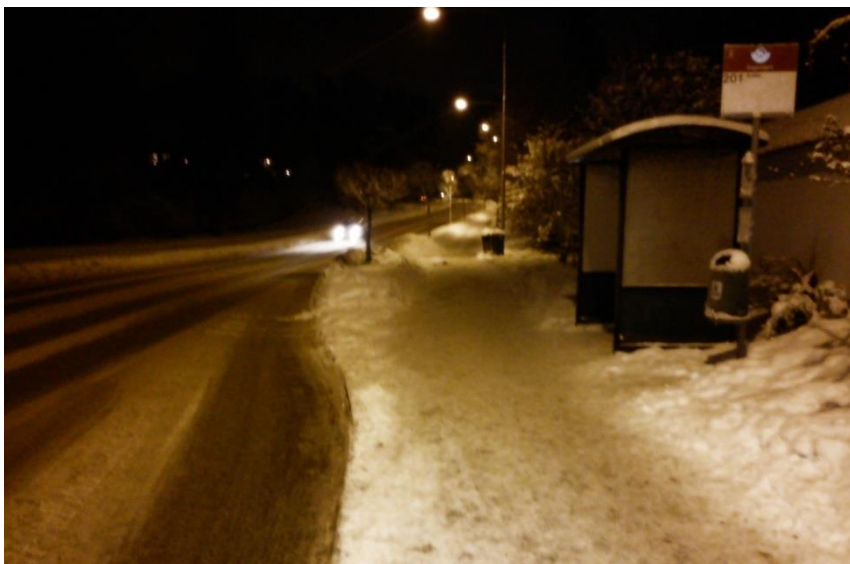
3. Klein hekwerk om de bushalte

De bushalte kan nog zo goed verlicht zijn, de passagier zal toch altijd in meer of mindere mate het gevoel hebben dat hij/zij onbeschermd buiten staat. De oplossing hiervoor kan een hekwerk zijn om de bushalte (klein of hoog). Dit geeft de passagier het gevoel dat hij/zij zich in een afgeschermdere veiligere omgeving begeeft. Hoewel op sommige plaatsen deze oplossing al wordt toegepast, is nog nooit onderzoek gedaan wat aantoonde dat deze methode ook daadwerkelijk werkt.

Concept

Het veiligheidsgevoel van passagiers kan op verschillende momenten tijdens de reis veranderen. Dit kan afhankelijk zijn van de voorzieningen in de bus, de bushalte en de afstand die de passagier moet afleggen van de bushalte naar de eindbestemming. Het moment van de dag kan hierop van invloed zijn. Over het algemeen voelen mensen zich onveilig in de avond als het donker is. Dit geldt vooral voor kwetsbare doelgroepen zoals vrouwen en kinderen die alleen reizen en ouderen. Het concept dat wij presenteren genaamd *avondSTOP* richt zich op deze doelgroep en heeft als doel om het veiligheidsgevoel van deze groep passagiers te verbeteren. Wij hebben bedacht dat deze groep passagiers na zonsondergang niet alleen bij bushaltes op de route mogen uitstappen, maar op ieder punt op de route waar de buschauffeur veilig kan stoppen.

Doelgroep

De doelgroep van dit concept is onderverdeeld in drie type passagiers, namelijk: Alleenreizende vrouwen, kinderen (zonder meereizende ouders), en ouderen. Voor deze doelgroep is gekozen omdat in deze doelgroep waarschijnlijk de meeste winst is te halen m.b.t. het veiligheidsgevoel.

Doelgroep	Leeftijd
Kind(eren) zonder ouder(s)	t/m 12 jaar
Alleenreizende vrouwen	Alle leeftijden
Bejaarden	75 jaar of ouder

Vóór de busrit

Zoals eerder aangegeven mag niet iedereen gebruik maken van *avondSTOP*. Er kan niet van de buschauffeur verwacht worden dat deze de leeftijd van de passagier gaat vragen en verifiëren. Passagiers kunnen over hun leeftijd liegen of worden boos omdat de buschauffeur niet gelooft dat de passagier binnen de doelgroep valt. Om deze problemen te voorkomen zal deze verificatie al voor de busrit moeten plaatsvinden. Hiervoor hebben wij twee oplossingen bedacht.

Optie 1 – Persoonlijke OV-chipkaart met *avondSTOP* sectie

De OV-chipkaart wordt steeds vaker gebruikt. Het voordeel van deze kaart is dat tijdens het aanvraagproces van de persoonlijke OV-chipkaart, kan worden vastgesteld dat de passagier binnen een van de doelgroepen valt. Deze speciale OV-chipkaart kan alleen worden aangevraagd op de website van Breng. Op de OV-chipkaart komt een

sectie waarop staat dat de passagier binnen de doelgroep valt, en eventueel de geldigheidsduur. De geldigheidsduur geldt voor jongens die de leeftijd van 13 hebben bereikt (dus buiten de doelgroepen komen te vallen) tijdens de geldigheidsduur van de OV-chipkaart.

Voorbeeld OV-chipkaart met avondSTOP:

Optie 2 – De avondSTOP kaart

Nog niet iedereen is overgestapt op de OV-chipkaart, of maakt gebruik van een anonieme OV-chipkaart. Voor deze mensen moet er de mogelijkheid zijn om een *avondSTOP* kaart aan te vragen via de website van Breng. Na verificatie van het geslacht en leeftijd wordt de *avondSTOP* kaart opgestuurd naar het huisadres van de passagier. Verificatie kan plaatsvinden door het uploaden van een kopie van het paspoort/ID-kaart of inloggen met een DigID account.

Voorbeeld *avondSTOP* kaart:

Tijdens de busrit

Een passagier met een *avondSTOP* kaart, of vermelding op zijn/haar OV-chipkaart meldt zich bij het instappen direct bij de buschauffeur om te melden dat hij/zij gebruik wil maken van *avondSTOP*. De buschauffeur kan direct besluiten of hij/zij het niet veilig acht om op de gewenste locatie te stoppen en kan in overleg met de passagier een betere uitstaplocatie overeenkomen. De passagier gaat vervolgens op één van de stoelen voorin de bus zitten zodat de buschauffeur en de passagier kunnen overleggen mocht het bij aankomst blijken dat het niet mogelijk is om op de gevraagde locatie te stoppen. Dit alles is mogelijk omdat het in de avond vaak een stuk minder druk is in de bus.

De verkeersveiligheid staat voorop. De buschauffeur heeft het recht om het uitstapverzoek van de passagier te weigeren mocht dit de

verkeersveiligheid in gevaar brengen. Het hebben van de *avondSTOP* kaart geeft de passagier dus geen garantie om uit te stappen waar hij/zij maar wil.

Sociale interactie

Naast het verkorten van de reistijd van bushalte tot eindbestemming door *avondSTOP*, is er nog een ander voordelig aspect van de kaart, namelijk de sociale interactie tussen passagier en buschauffeur. De anonimiteit van het alleen reizen zal gedeeltelijk het gevoel van onveiligheid versterken. Door de interactie die nodig is om *avondSTOP* te gebruiken, zullen de buschauffeur en de passagier bewuster zijn van elkaars aanwezigheid. Dit vermindert “het gevoel dat je alleen bent” en zal daarmee ook het veiligheidsgevoel versterken.

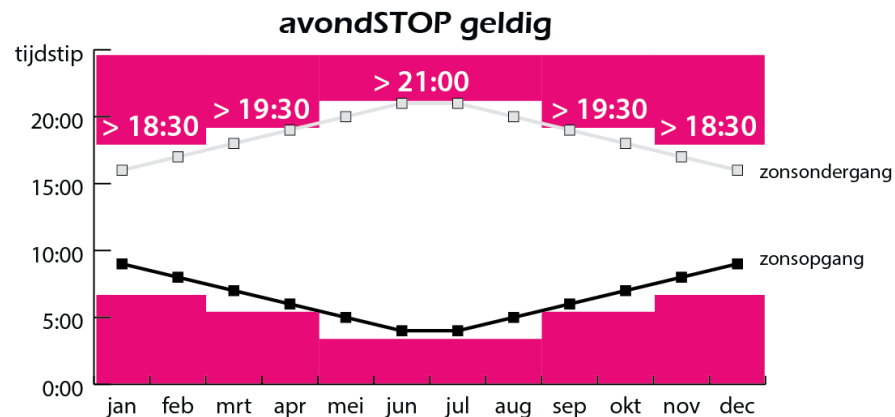
Geldigheid kaart

avondSTOP is niet alleen beschikbaar voor bepaalde doelgroepen, maar ook slechts op bepaalde tijden. Dit heeft enkele redenen. Het veiligheidsgevoel is het laagst na zonsondergang. Daarnaast is het over het algemeen dan ook minder druk op de weg en in de bus. Buschauffeurs kunnen dus makkelijker persoonlijke afspraken maken met passagiers en stoppen langs de weg levert minder hinder op als er minder verkeer is.

De zon gaat door het jaar heen op verschillende tijden onder. De *avondSTOP* kaart moet dus in de winter veel eerder geldig zijn dan in de zomer. Het is natuurlijk verwarrend als de ingangstijd iedere dag verandert omdat het elke dag op een andere tijd donker wordt, daarom hebben we ervoor gekozen om de geldigheid per kwartaal hetzelfde te houden. Hieronder worden de tijden gepresenteerd

waarop de zon onder gaat en welke tijden wij voorstellen dat de *avondSTOP* kaart geldig wordt.

Grafiek *avondSTOP* geldigheid:

De voordelen op een rij:

- Het veiligheidsgevoel van de meest kwetsbare groepen wordt verhoogd.
- Gerechtigde passagiers hoeven na het uitstappen minder lang door te reizen naar hun eindbestemming, en dus minder lang in het donker over straat.
- Door het sociale contact met de buschauffeur wordt het veiligheidsgevoel verbeterd.